

KUOPION KONSERVATORION OPETUSSUUNNITELMA

Musiikki ja tanssi

Tiivistelmä

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perus- ja syventävät opinnot

Hyväksytty Kuopion konservatorion johtokunnassa 14.5.2018
Päivitetty 10.2.2021 & 26.6.2026

Sisällysluettelo

1.	Opetussuunnitelman yhteinen osa	2
1.1	Toiminta-ajatus.....	2
1.2	Arvot	2
1.3	Oppimiskäsitys.....	2
1.4	Oppimisympäristö	3
1.5	Työtavat.....	3
1.6	Toimintakulttuuri.....	3
1.7	Opetuksen rakenne ja laajuus	4
1.8	Opetuksen yleiset tavoitteet	5
1.9	Oppimisen arviointi	5
1.9.1	Arvioinnin tehtävä	5
1.9.2	Arviointi opintojen aikana	5
1.9.3	Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	6
1.9.4	Oppimäärän arviointi.....	6
1.10	Oppimäärän yksilöllistäminen	6
1.11	Oppilaaksi ottamisen periaatteet.....	6
1.12	Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.....	7
1.13	Toiminnan jatkuva kehittäminen.....	7
2.	Musiikki.....	8
2.1	Varhaisiän musiikkikasvatus	8
2.2	Musiikin perusopinnot.....	8
2.2.1	Tavoitealueet	9
2.2.2	Opintokokonaisuudet	10
2.2.3	Arviointi musiikin perusopinnoissa.....	10
2.3	Musiikin syventävät opinnot	11
2.3.1	Tavoitealueet	11
2.3.2	Opintokokonaisuudet	12
2.3.3	Oppimisen arviointi musiikin syventävissä opinnoissa.....	12
3.	Tanssi	13
3.1	Varhaisiän tanssikasvatus	13
3.2	Tanssin perusopinnot	13
3.2.1	Tavoitealueet	14
3.2.2	Opintokokonaisuudet	14
3.2.3	Arviointi tanssin perusopinnoissa	15
3.3	Tanssin syventävät opinnot	15

3.3.1 Tavoitealueet	16
3.3.2 Opintokokonaisuudet	17
3.3.3 Oppimisen arviointi tanssin syventävissä opinnoissa.....	17

1. Opetussuunnitelman yhteinen osa

Elävää musiikkia ja tanssia, yhdessä ja yksilöllisesti, vahvuuksia etsien ja löytäen

1.1 Toiminta-ajatus

Kuopion konservatorio on taideoppilaitos, joka toimii Pohjois-Savon alueella. Oppilaitoksen tehtävänä on järjestää taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin ja tanssin opetusta sekä musiikkialan ammatillista koulutusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetus- ja koulutustehtävään niveltyy myös aktiivinen konsertti- ja esiintymistoiminta. Kuopion konservatorio on Kuopion ja koko Itä-Suomen kulttuurielämän tärkeä toimija, arvostettu työnantaja ja oppilaitos, jossa on ilo työskennellä ja opiskella.

Musiikin ja tanssin perusopetuksen opetussuunnitelmat on laadittu taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) ja asetuksen (813/1998) tarkoittaman laajan oppimäärän mukaisiksi, ja ne pohjautuvat Opetushallituksen vuonna 2017 antamiin opetussuunnitelman perusteisiin (määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista OPH-2068-2017).

1.2 Arvot

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kunnioitukselle sekä moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnöllä. Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Opetuksen lähtökohtana ovat musiikin ja tanssin myönteinen vaikutus sekä yksilöön että yhteiskuntaan, luovuus ja oppimisen ilo. Keskiössä ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Oppilaitos tarjoaa oppimiseen turvallisen ja avoimen oppimisympäristön ja kasvattaa oppilasta pitkäjänteiseen ja sitoutuneeseen työskentelyyn. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

1.3 Oppimiskäsitys

Oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa

osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä taitojen ja tietojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

1.4 Oppimisympäristö

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alan toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Kuopion konservatorio toimii useissa eri toimipisteissä Pohjois-Savon alueella. Pyrkimys on taata opiskeluun tarkoituksenmukainen tila kaikissa toimipisteissä. Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Oppilaitoksen kaikessa toiminnassa noudatetaan kestävän kehityksen periaatteita.

1.5 Työtavat

Opetuksessa käytetään opintojaksosta riippuen yksilö-, ryhmä- ja parityöskentelyä. Opintojen edetessä myös oppilaan vastuu omista opinnoistaan kasvaa eli opintoihin liittyy kotona tehtävää itsenäistä työskentelyä. Osa opintojaksoista on kaikille pakollisia ja osa on valinnaisia.

1.6 Toimintakulttuuri

Korkeatasoinen opetus ja opintojen tavoitteellisuus

Kuopion konservatoriolla on hyvin koulutettu, ammattitaitoinen opettajakunta, jonka osaaminen näkyy sekä opetustyön tuloksissa että muussa toiminnassa. Oppilaitos tukee opettajien ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä. Opiskelu on kaikilla tasoilla tavoitteellista. Opinnoissa eteneminen perustuu ainekohtaisiin opetussuunnitelmiin ja edellyttää oppilaan sitoutumista pitkäjänteiseen työskentelyyn. Oppilaitoksen opetustyön ja muun toiminnan kehittämisen

välineitä ovat itsearviointi, jatkuva opetussuunnitelmatyö, osallistuminen musiikin ja tanssin perusopetuksesta käytävään valtakunnalliseen keskusteluun sekä kansainvälinen toiminta.

Oppilaan yksilöllisyyden kunnioittaminen

Oppimisen lähtökohtana on opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus, jolla tuetaan oppilaan itseohjautuvuuden kehittymistä. Henkilökohtainen solistinen opetus mahdollistaa yksilöllisen etenemisen ja oppilaan omien tavoitteiden huomioon ottamisen. Tähän pyritään myös ryhmäopetuksessa. Opetussuunnitelmiin sisältyy joustoa, ja oppilailla on mahdollisuus valintojensa korjaamiseen. Oppilaitoksessa annetaan myös musiikin ja tanssin erityisopetusta sekä ryhmissä että ns. yksilöllistettynä instrumenttiopetuksena.

Avoimuus

Oppilaitoksen toiminta on avointa. Oppilaiden huoltajilla on mahdollisuus seurata lastensa oppitunteja, esiintymistilanteita ja opiskeluun liittyviä muita suoritusilanteita. Opettajat ja oppilaitoksen johto ovat valmiita henkilökohtaisiin keskusteluihin oppilaiden huoltajien kanssa. Ristiriidat ja ongelmatilanteet pyritään ratkaisemaan keskustelun avulla kaikkia osapuolia kuunnellen. Arjen valinnoissa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien huomioimiseen. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Monipuolisuus, musiikin ja tanssin vuorovaikutus, virikkeellinen opiskeluympäristö

Kuopion konservatorion opetustarjonta on monipuolinen: Oppilaitoksessa annetaan klassisen musiikin, rytmimusiikin, klassisen baletin, nykytanssin ja jazztanssin opetusta. Opintoja tarjotaan lapsille ja nuorille, vauvoille ja aikuisille ja instrumenttivalikoima on laaja. Opetusta pyritään tarjoamaan mahdollisimman monipuolisesti konservatorion kaikissa toimipisteissä. Oppilaitos arvostaa ja tukee musiikin ja tanssin välistä yhteistyötä sen eri muodoissa. Eri koulutusasteiden rajat ylittävä kurssitoiminta, aktiivinen konsertti- ja esiintymistoiminta ja laaja oppilaitosten välinen yhteistyö luovat rikkaan opiskeluympäristön, josta opiskelijat hyötyvät kaikilla koulutusasteilla. Kansainvälinen yhteistyö on tärkeä osa oppilaitoksen toimintaa pedagogiikan kehittämisen ja oppilaiden kokemusmaailman rikastuttajana.

1.7 Opetuksen rakenne ja laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Tuntimäärän tarkempi jakautuminen on kuvattu musiikin ja tanssin omissa opetussuunnitelmissa.

1.8 Opetuksen yleiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Taiteenalan laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Taiteenalan opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat oppilaalle mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin.

Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan taiteenalaa historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille.

1.9 Oppimisen arviointi

1.9.1 Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

1.9.2 Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon tässä opetussuunnitelmassa kuvatut taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan päättämällä tavalla.

Taiteenalan laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

1.9.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

1.9.4 Oppimäärän arviointi

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti. Taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet on kuvattu taiteenalakohtaisissa osuuksissa.

Laajan oppimäärän arviointi perustuu tässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin laajan oppimäärän arvioinnin kriteereihin. Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

1.10 Oppimäärän yksilöllistäminen

Opetusta voidaan tarvittaessa yksilöllistää vastaamaan opiskelijan oppimis- ja opiskeluedellytyksiä. Tällöin luodaan yhteistyössä oppilaitoksen edustajan, oppilaan ja oppilaan huoltajan kanssa henkilökohtainen opetussuunnitelma. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

Oppimäärän yksilöllistäminen voidaan tehdä opintojen aikana havaitun tarpeen mukaan, tai oppilas hakee suoraan yksilöllistettyyn opetukseen, jolloin pääsykoe myös yksilöllistetään.

1.11 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Oppilaaksi ottamisen keskeisiä periaatteita ovat yhdenmukainen kohtelu ja tasapuolisuus. Musiikin ja tanssin perusopintoihin voi hakea joko valmentavien opintojen kautta tai suoraan ilman edeltäviä opintoja. Hakuaika on keväisin maalishuhtikuussa.

Toukokuussa musiikin perusopintoihin hakijalle järjestetään haastattelu ja tarvittaessa muuta testausta, jolla pyritään selvittämään hakijan edellytykset tavoitteelliseen musiikinopiskeluun. Samalla arvioidaan toivotun soittimen soveltuvuutta oppilaalle.

Tanssin perusopintoihin ylemmille luokille hakeville, jo muualla opiskelleille järjestetään toukokuussa näytetunti, jonka perusteella oppilaitos ja opettajat määrittelevät tason, jolla uusi oppilas aloittaa opintonsa. Opinnot aloitetaan pääsääntöisesti lukuvuoden alussa.

Erityisopetuksessa oppimäärä yksilöllistetään vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Yksilöllistetyssä oppilasvalinnassa pyritään selvittämään oppilaan kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta.

1.12 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Oppilaiden huoltajat ovat tervetulleita seuraamaan lastensa oppitunteja, esiintymistilanteita ja opiskeluun liittyviä muita suoritusilanteita. Opettajat ja oppilaitoksen johto ovat valmiita henkilökohtaisiin keskusteluihin oppilaiden huoltajien kanssa. Ristiriidat ja ongelmatilanteet pyritään ratkaisemaan keskustelun avulla kaikkia osapuolia kuunnellen.

Kuopion konservatorion toiminta perustuu koulutusasteiden väliseen yhteistyöhön. Konservatorion musiikin ja tanssin perusopetus ja musiikkialan 2. asteen ammatillinen koulutus ovat osa kokonaisuutta, jonka konservatorion lisäksi muodostavat Savonia-ammattikorkeakoulun musiikin ja tanssin yksikkö sekä Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Kuopion yksikkö. Konservatorio jatkaa jo perinteeksi muodostunutta yhteistyötä Kuopion taidelukio Lumitin, peruskoulujen musiikkiluokkien ja niiden yhteydessä toimivien nuorisopuhallinorkestereiden, Kuopion kaupunginorkesterin ja monien muiden kulttuurialan toimijoiden kanssa. Koska oppilaitoksella on musiikin ja tanssin perusopetuksen alueellinen koulutusvastuu, yhteistyötä tehdään myös ympäristökuntien kanssa. Oppilaitoksella on laaja yhteistyöverkosto, joka rikastaa toimintaa ja tukee sen kehittämistä.

Opetustyön rinnalla ja sen tuloksena oppilaitoksella on sekä musiikin että tanssin alalla vilkasta konsertti- ja esiintymistoimintaa, joka muodostaa merkittävän osan alueen kulttuuritarjonnasta.

1.13 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Oppilaitos tukee opettajien ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä sekä pedagogisen tietämyksen syventämistä. Tätä edesauttaa oppilaitoksen verkostoituminen ja lisääntyvä yhteistyö alan oppilaitosten kanssa. Oppilaitoksen opetustyön ja muun toiminnan kehittämisen välineitä ovat itsearviointi, jatkuva opetussuunnitelmatyö, osallistuminen musiikin ja tanssin perusopetuksesta käytävään valtakunnalliseen kehittämistyöhön ja keskusteluun. Kansainvälinen toiminta on tullut yhä tärkeämmäksi osaksi oppilaitoksen toimintaa, ja se antaa vertailukohtia opetuksen laadun ja oppilaitoksen toiminnan vaikuttavuuden kehittämiseksi.

2. Musiikki

Musiikin laajan oppimäärän mukaisen taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteiden mukaiseen musiikkiopintojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla.

Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissaan esteettiseen kokemiseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa ilmaista itseään musisoiden. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Näin oma musiikkiharrastus voi asettua osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

2.1 Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen sisältyy myös instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta. Musiikin varhaisiän opintojen yksityiskohtainen rakenne ja opetustarjonta on kuvattu oppilaan oppaassa, joka päivitetään konservatorion kotisivuille syyslukukauden 2018 loppuun mennessä.

2.2 Musiikin perusopinnot

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

2.2.1 Tavoitealueet

Tavoitealueet määrittelevät musiikin perusopintojen keskeisen sisällön ja arvioinnin kohteet:

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin, sekä annettujen tehtävien vastuulliseen hoitamiseen
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
- tarjota oppilaille tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

Nämä tavoitealueet sisältyvät perusopintojen kaikkiin opintokokonaisuuksiin.

2.2.2 Opintokokonaisuudet

Musiikin perusopinnot muodostuvat kolmesta opintokokonaisuudesta jotka kokonaisuutena ovat 800 tunnin laajuiset. Oppilaan valinnoista riippuen opintojen toteutunut tuntimäärä voi vaihdella yksilöllisesti. Opintokokonaisuuksissa edetään tasolta toiselle joustavasti oppilaan edistymisen mukaan. Alla on lyhyesti kuvattu opintokokonaisuuksien keskeiset sisällöt. Musiikin perusopintojen yksityiskohtainen rakenne ja opetustarjonta on kuvattu oppilaan oppaassa, joka päivitetään konservatorion kotisivuille syyslukukauden 2018 loppuun mennessä.

Alkutaso, 200 tuntia

Alkutason opinnot muodostuvat instrumenttiopetuksesta, musiikin perusteiden opinnoista sekä yhteismusisoinnista. Alkutasolla musiikin perusteita opiskellaan integroituna muuhun ryhmäopetukseen. Ryhmäopetukseen osallistumisen aloittaminen riippuu oppilaan iästä, instrumentista ja myös tarjolla olevista ryhmistä. Alkutasolla oppilas osallistuu henkilökohtaisen soittotunnin lisäksi ainakin yhteen ryhmäopetuksen ryhmään siten, että oppimiselle asetetut tavoitteet täyttyvät.

Keskitaso, 220 tuntia

Keskitasolla opinnot muodostuvat instrumenttiopetuksesta, musiikin perusteiden opinnoista sekä yhteismusisoinnista. Keskitasolla musiikin perusteita opiskellaan osittain integroituna muuhun ryhmäopetukseen instrumentista ja opetustarjonnasta sekä myös oppilaan valinnasta riippuen. Oppilas osallistuu henkilökohtaisen soittotunnin lisäksi ryhmäopetukseen siten, että oppimiselle asetetut tavoitteet täyttyvät.

Jatkotaso, 380 tuntia

Jatkotasolla opinnot muodostuvat edelleen instrumenttiopetuksesta, musiikin perusteiden opinnoista sekä yhteismusisoinnista. Opinnoissa on mahdollista tehdä jo jonkin verran yksilöllisiä valintoja oppilaan oman painotuksen mukaan. Oppilas saa musiikin laajan oppimäärän perusopintojen päätteeksi todistuksen opinnoistaan.

2.2.3 Arviointi musiikin perusopinnoissa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan oppilaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin. Arviointi on oleellinen osa jokapäiväistä oppimisprosessia ja opettamista. Se on vuorovaikutuksellinen neuvottelutilanne, jossa tarkastellaan oppimisprosessin kulkua, siihen vaikuttavia tekijöitä ja osaamisen kehittymistä. Arvioinnin antamisen tavat on kuvattu tarkemmin musiikin perusopintojen oppaassa.

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen ja vertaisarviointitaitojen harjoittelu tukee tätä tehtävää.

2.3 Musiikin syventävät opinnot

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla konservatorion opetustarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä. Opintojen sisältöjä voidaan laajentaa opetuksen tavoitteiden ja paikallisten tarpeiden pohjalta.

2.3.1 Tavoitealueet

Tavoitealueet määrittelevät musiikin syventävien opintojen keskeisen sisällön ja arvioinnin kohteet:

Esittäminen ja ilmaiseminen
tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu
tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä

- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä.

Säveltäminen ja improvisointi

tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

2.3.2 Opintokokonaisuudet

Musiikin syventävien opintojen kokonaisuus muodostuu oppilaan valitsemista yhteensä 500 tunnin laajuisista opintojaksoista. Oppilaan valinnoista riippuen opintojen toteutunut tuntimäärä voi vaihdella yksilöllisesti. Oppilaan valinnat perustuvat yksilöllisiin opintojen painotuksiin ja mielenkiinnon kohteisiin. Syventävien opintojen päätteeksi oppilas saa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän musiikin päättötodistuksen. Alla on lyhyesti kuvattu opintokokonaisuuksien keskeiset sisällöt. Musiikin syventävien opintojen yksityiskohtainen rakenne ja opetustarjonta on kuvattu oppilaan oppaassa, joka päivitetään konservatorion kotisivuille syyslukukauden 2018 loppuun mennessä.

Yhteiset opinnot, 315 tuntia

Yhteiset opinnot muodostuvat instrumenttiopinnoista, musiikin hahmotusaineiden opinnoista ja yhteissoitosta. Näiden lisäksi yhteisiin opintoihin liittyy lopputyö, jonka sisältö ja toteutus oppilaan yksilöllisiin painotuksiin ja valintoihin.

Valinnaiset opinnot, 185 tuntia

Valinnaisissa opinnoissa oppilas kokoaa oppilaitoksen opetustarjonnasta omia tavoitteita tukevien opintojen kokonaisuuden.

2.3.3 Oppimisen arviointi musiikin syventävissä opinnoissa

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

Laajan oppimäärän arviointi perustuu tässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin laajan oppimäärän arvioinnin kriteereihin. Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

3. Tanssi

Tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tarkoituksena on tarjota oppilaalle mahdollisuus kokea ja vaalia tanssin iloa, opiskella tanssia tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti sekä kehittää valmiuksia mahdollisia tanssin ammatillisia ja korkea-asteen opintoja varten. Tavoitteena on, että oppilas rakentaa omakohtaisen suhteen tanssiin, rohkaistuu ilmaisemaan itseään kehollisesti ja muodostaa laaja-alaisen käsityksen tanssin muodoista, tehtävistä ja mahdollisuuksista erilaisissa toimintaympäristöissä.

Tanssin laajan oppimäärän opetus tukee oppilaan kokonaisvaltaista kasvua, luovuutta ja taiteellista ilmaisukykyä. Oppilasta ohjataan kehittämään tanssissa tarvittavia valmiuksia tasapainoisesti ja ottamalla huomioon oppilaan yksilölliset ja kulttuuriset lähtökohdat. Opintojen myötä oppilas oppii yhä paremmin huolehtimaan kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnistaan ja toimimaan ryhmän ja yhteisön jäsenenä. Opetus kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisiin tanssi- ja taidetapahtumiin ja esityksiin sekä esiintyjänä että katsojana. Opetus avartaa oppilaan käsitystä tanssin monimuotoisuudesta niin taiteena kuin kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä sekä tukee hänen kasvuaan sivistyneeksi, suvaitseväiseksi ja jokaisen erilaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi.

3.1 Varhaisiän tanssikasvatus

Varhaisiän tanssiopintojen tavoitteena on lapsen luovuuden ja kehontuntemuksen kehittäminen. Leikinomainen toiminta edistää lapsen liikkumisen ja tanssin perustaitoja, ryhmässä toimimisen taitoja sekä oppimisvalmiuksia. Opetuksen tehtävänä on herättää tanssin ilo sekä tukea itseilmaisun ja itseluottamuksen kehittymistä turvallisessa oppimisympäristössä. Opetuksen kokemuksellisuutta ja elämyksellisyyttä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Tanssin varhaisiän opetustarjonta on kuvattu oppilaan oppaassa, joka löytyy konservatorion kotisivuilta.

3.2 Tanssin perusopinnot

Tanssin perusopintojen tarkoituksena on, että oppilas luo omakohtaisen, kokemuksellisen suhteen tanssiin ja sitä kautta sitoutuu pitkäjänteiseen työskentelyyn tanssin parissa. Opintojen aikana oppilas harjoittelee ja kehittää valitsemansa tanssilajin tai -lajien keskeisiä fyysis-motorisia ja ilmaisullisia taitoja.

Perusopintojen keskeisiä sisältöjä ovat kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet, jotka liittyvät muun muassa kehon linjaukseen, kineettisiin liikeketjuihin, lämmittelyyn ja palautumiseen. Opinnoissa perehdytään kuhunkin tanssilajiin liittyvään tyyliin, liikesanastoon, motorisiin taitoihin, ilmaisullisiin laatuihin ja keholliseen artikulaatioon. Perusopinnoissa oppilas opiskelee itsenäistä ja oma-aloitteista työskentelyä sekä tunneilla että esiintymistilanteissa. Ryhmän jäsenenä toimimista edistävät harjoitteet liittyvät vuorovaikutukseen, kommunikaatioon ja ilmaisuun. Myös esiintymistilaisuuksiin liittyvä käytännöllinen tieto ja toiminta ovat osa perusopintojen sisältöjä.

3.2.1 Tavoitealueet

Tavoitealueet määrittelevät tanssin perusopintojen keskeisen sisällön ja arvioinnin kohteet:

Hyvinvointi ja kehoisuus

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii suhtautumaan myönteisesti omaan kehoon ja sen haastamiseen
- tulee tietoiseksi kehonhuollon osa-alueista
- oppii asettamaan realistisia tavoitteita tanssin eri osa-alueilla

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on, että oppilas

- oppii kunnioittamaan omaa ja muiden kehoilista ilmaisua
- oppii toimimaan erilaisten ryhmien jäsenenä ja osallistumaan ryhmälähtöiseen luovaan toimintaan
- harjaantuu vastaanottamaan ja antamaan rakentavaa palautetta
- sanallistaa ja jakaa kokemuksiaan tanssista ja taiteesta

Taito ja taide

Tavoitteena on, että oppilas

- harjoittelee tanssilajiin liittyvää kehoilista artikulaatiota, motorisia taitoja ja ilmaisullisia laatuja.
- käyttää mielikuvitustaan ja luovuuttaan tanssissa
- harjaantuu liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyvissä taidoissa

Esiintyminen

Tavoitteena on, että oppilas

- harjaantuu kokonaisvaltaiseen ilmaisuun
- oppii ottamaan vastuun omasta osuudestaan esityskokonaisuudessa
- harjaantuu toimimaan erilaisissa esiintymistilanteissa ja -ympäristöissä

Näitä tavoitealueita voi sisältyä perusopintojen kaikkiin opintokokonaisuuksiin.

3.2.2 Opintokokonaisuudet

Tanssin perusopinnot muodostuvat neljästä opintokokonaisuudesta, jotka yhteensä ovat 800 tunnin laajuiset. Oppilaan valinnoista riippuen opintojen toteutunut tuntimäärä voi vaihdella yksilöllisesti. Opintokokonaisuuksissa edetään tasolta toiselle joustavasti ja yksilöllisesti oppilaan edistymisen mukaan. Alla on lyhyesti kuvattu opintokokonaisuuksien keskeiset sisällöt. Tanssin

perusopintojen rakenne ja opetustarjonta on kuvattu oppilaan oppaassa, joka löytyy konservatorion kotisivuilta.

Alkutaso, 154/176 tuntia

Tanssin perusopintojen alkutaso koostuu joko nykytanssin tai baletin opinnoista. Tanssitunti on kahdesti viikossa. Halutessaan oppilas voi valita pääaineikseen molemmat lajit, jolloin tanssitunteja on neljästi viikossa.

Keskitaso, 198/220 tuntia

Tanssin perusopintojen keskitaso muodostuu edelleen joko nykytanssin tai baletin (tai molempien) opinnoista kaksi tai kolme kertaa viikossa. Lisäksi on mahdollisuus valinnaiseen sivuaineeseen.

Jatkotaso, 268 tuntia

Tanssin perusopintojen jatkotason opinnot muodostuvat edelleen joko nykytanssin tai baletin (tai molempien) opinnoista. Baletissa kertoja on kaksi ja nykytanssissa kolme viikossa. Baletissa opintoihin kuuluu sivuaine vähintään yhtenä vuotena. Myös nykytanssissa on mahdollisuus valinnaiseen sivuaineeseen.

Syventäviin valmentava taso, 165 tuntia

Tanssin perusopintojen syventäviin valmentavalla tasolla oppilas jatkaa valitsemansa/valitsemiensa pääaineen opintoja baletissa kahdesti ja nykytanssissa kolmesti viikossa. Baletissa opintoihin kuuluu sivuaine vähintään yhtenä vuonna. Molemmissa pääaineissa on myös mahdollisuus valinnaiseen sivuaineeseen. Oppilas saa tanssin laajan oppimäärän perusopintojen päätteeksi todistuksen opinnoistaan.

3.2.3 Arviointi tanssin perusopinnoissa

Tanssin perusopinnoissa arvioinnin tarkoitus on motivoida oppilasta opetuksen aikana ja kannustaa häntä itseohjautuvuuteen, oppimaan oppimiseen sekä vuorovaikutukseen.

Arviointi on oleellinen osa jokapäiväistä oppimisprosessia ja opettamista. Se on vuorovaikutuksellinen neuvottelutilanne, jossa tarkastellaan oppimisprosessin kulkua, siihen vaikuttavia tekijöitä ja osaamisen kehittymistä.

Perusopinnoissa oppimisen arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilasta erityisesti vuorovaikutustaitojen sekä tanssi- ja ilmaisutaitojen kehittämisessä. Oppilaan itse- ja vertaisarviointitaitojen vahvistamisella on tässä tärkeä tehtävä.

Perusopintojen aikana osallistutaan kahdelle näytetunnille, jatko- ja syventäviin valmentavalla tasoilla. Näytetuntien tehtävänä on toimia pitkäjänteisen ja tavoitteellisen harrastamisen tukena ja kannustimena.

3.3 Tanssin syventävät opinnot

Syventävien opintojen tarkoituksena on vahvistaa ja lisätä omassa pääaineessa perusopintojen aikana hankittuja taitoja ja tietoja. Opinnot muodostuvat yhteisistä ja valinnaisista opinnoista.

Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja toteuttaa opettajan ohjauksessa tanssin laajan oppimäärän lopputyön.

Syventävien opintojen keskeisiä sisältöjä ovat kehotietoisuutta ja hyvinvointia tukevat harjoitteet, jotka liittyvät muun muassa kehon linjaukseen, kineettisiin liikeketjuihin, lämmittelyyn, palautumiseen ja rasitusvammojen ennaltaehkäisyyn. Oppilaan vastuu omista opinnoista kasvaa ja myös omatoimista työskentelyä edellytetään.

Opinnoissa syvennetään kuhunkin tanssilajiin liittyvän tyylin, liikesanaston, motoristen taitojen sekä ilmaisullisen ja kehollisen artikulaation hallintaa. Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan taiteidenvälisiä projekteja ja tapahtumia. Opintojen sisältöjä voidaan laajentaa opetuksen tavoitteiden ja paikallisten tarpeiden pohjalta.

3.3.1 Tavoitealueet

Tavoitealueet määrittelevät tanssin syventävien opintojen keskeisen sisällön ja arvioinnin kohteet:

Hyvinvointi ja kehollisuus

Tavoitteena on, että oppilas

- tunnistaa tanssin vaikutuksia omalle hyvinvoinnilleen ja osaa rytmittää lepoa ja harjoittelua
- tunnistaa omia vahvuuksiaan ja haasteitaan
- osaa itse hakea tietoa hyvinvointiin ja terveelliseen elämäntapaan liittyvistä asioista

Vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen

Tavoitteena on, että oppilas

- kunnioittaa jokaisen yksilöllisyyttä, erilaisia näkemyksiä ja kehollisen kokemuksen ainutlaatuisuutta
- oppii tekemään vertaisarviointia rakentavasti
- osallistuu aktiivisesti ja rakentavasti ryhmälähtöiseen luovaan prosessiin
- osaa sanallistaa tanssiteosten ja taiteen tuottamia kokemuksia ja omia tulkintojaan niistä

Taito ja taide

Tavoitteena on, että oppilas

- syventää pääaineeseen liittyvää kehollista artikulaatiota, motorisia taitoja ja ilmaisua
- kehittää kehontietoisuutta ja -hallintaa
- syventää liike- ja tanssi-improvisaatioon liittyviä taitoja

Esiintyminen

Tavoitteena on, että oppilas

- osaa kantaa vastuuta erilaisissa esiintymistilanteissa ja -ympäristöissä
- sovittaa ilmaisunsa esittämänsä materiaaliin tyyliin ja sisäiseen maailmaan
- harjoittelee komposition suunnittelua ja toteuttamista

Näitä tavoitealueita voi sisältyä syventävien opintojen kaikkiin opintokokonaisuuksiin.

3.3.2 Opintokokonaisuudet

Tanssin syventävien opintojen laskennallinen kokonaistuntimäärä on 500 tuntia. Baletin opinnoissa pääaineen lisäksi oppilaalla on 1–2 sivuainetta. Sivuaineissa opiskellaan muun muassa oheisharjoittelua ja koreografiaa. Nykytanssin opinnoissa harjoitellaan samoilla tunneilla lajin luovia, fyysisiä ja taidollisia elementtejä. Lisäksi tarjolla on yksi sivuainelaji. Molempiin pääaineopintoihin sisältyy syventävien opintojen lopputyö.

Oppilaan valintojen mukaan opintojen toteutunut tuntimäärä voi vaihdella yksilöllisesti. Syventävien opintojen päätteeksi oppilas saa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen. Tanssin syventävien opintojen rakenne on kuvattu oppilaan oppaassa, joka löytyy konservatorion kotisivuilta.

3.3.3 Oppimisen arviointi tanssin syventävissä opinnoissa

Syventävissä opinnoissa arvioinnin tarkoituksena on tukea ja suunnata oppilaan tanssiopintoja ottaen huomioon oppilaan opinnoilleen ja lopputyölle asettamat tavoitteet. Arviointi on oleellinen osa jokapäiväistä oppimisprosessia ja opettamista. Se on vuorovaikutuksellinen neuvottelutilanne, jossa tarkastellaan oppimisprosessin kulkua, siihen vaikuttavia tekijöitä ja osaamisen kehittymistä. Kaikki arviointi ja palaute annetaan myönteisessä, tulevaisuuteen suuntaavassa ja opiskelua motivoivassa hengessä. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia.

Syventävien opintojen aikana tehdään kaksi näytetuntia, joista jälkimmäinen on loppunäyte. Näytetuntien tehtävänä on toimia edelleen pitkäjänteisen ja tavoitteellisen harrastamisen tukena ja kannustimena.